

ВРХОВНИ СУД
РЕПУБЛИКЕ СРПСКЕ
Број: 71 0 П 054583 12 Рев
Бања Лука, 16.1.2013. године

Врховни суд Републике Српске у вијећу састављеном од судија Биљане Томић, као предсједника вијећа, Росе Обрадовић и Дарка Осмића, као чланова вијећа, у правној ствари тужитеља М.Б. из К., Б.Л., кога заступа Ј.Т., адвокат из Б.Л., Б.Р., против тужене РС, Министарство ..., коју заступа Правобранилаштво Републике Српске сједиште замјеника у Бањој Луци, ради накнаде штете, одлучујући о ревизији тужитеља против пресуде Окружног суда у Бањој Луци борј 71 0 П 054583 11 Гж од 26.1.2012. године, на сједници одржаној 16.1.2013. године донио је

ПРЕСУДУ

Ревизија се одбија.

Образложење

Првостепеном пресудом Основног суда у Бањој Луци број 71 0 П 054583 05 П од 20.11.2009. године одбијен је захтјев тужитеља да му тужена накнади материјалну штету која је 21.5.1999. године проузрокована на његовој породичној кући и тужитељ је обавезан да туженој накнади трошкове поступка у износу од 5.235,00 КМ.

Другостепеном пресудом Окружног суда у Бањој Луци број 71 0 П 054583 11 Гж од 26.1.2012. године жалба тужитеља је одбијена и првостепена пресуда потврђена.

Тужитељ ревизијом побија другостепену пресуду због повреда одредаба парничног поступка и погрешне примјене материјалног права и предлаже да се побијана пресуда преиначи тако да се његова жалба усвоји, првостепена пресуда преиначи и усвоји тужбени захтјев или да се побијана пресуда укине и предмет врати истом суду на поновно суђење.

Тужена у одговору на ревизију тужитеља предлаже да се ревизија одбије као неоснована.

Ревизија није основана.

У овој парници тужитељ тражи да му тужена накнади материјалну штету у износу од 161.937,27 КМ која је проузрокована пожаром у поткровљу породичне куће тужитеља.

Расправљајући о тужбеном захтјеву тужитеља првостепени суд је наконведеног поступка утврдио: да се предметна кућа налази у Б.Л., К., да је уписана у зк. ул. број 1105 к.о. К. и у пл. 497 к.о. К. као власништво и посјед тужитеља и да је тужитељ исту напустио у току 1993. године; да је наведену кућу користила Н.В. са породицом, на основу рјешења Министарства ... (даље: Министарство) број 08-476-7174/97 од 17.11.1997. године и да је 21.5.1999. године дошло до пожара у поткровљу објекта услед неправилног обашивања димњака запаљивим материјалом (иверицом и шперплочом), да су у критично вријеме корисници куће ложили ватру у приземљу куће гдје се запалио унутрашњи садржај димњака и да је од те топлоте запаљен материјал којим је обашивен димњак; да је тужитељ 16.7.1999. године поднио захтјев Министарству за поврат предметне имовине; да је у јулу/августу 1999. године долазио у К. и да је видио да је кућа

изгорјела у пожару; да је у посјед куће уведен од стране Министарства 5.6.2003. године и да је тужбу у овој правној ствари поднио 21.7.2005. године.

На основу овако утврђеног чињеничног стања првостепени суд је закључио да је тужена предметне некретнине додијелила на привремено кориштење Н.В. и њеној породици на основу Закона о кориштењу напуштене имовине и да тужитељ, на коме је терет доказивања чињеница на којима заснива тужбени захтјев (члан 7. став 1., члан 102. став 1. и 123. став 1. Закона о парничном поступку („Службени гласник Републике Српске“ број 58/03 до 49/09, даље: ЗПП) проведеним доказима није доказао постојање противправности у поступању тужене као ни постојања узрочно посљедичне везе између штете и поступања тужене а ни остале претпоставке за одговорност тужене за насталу штету и да стога, тужена није пасивно легитимисана у овом спору; те да је основан и приговор тужене о застарјелости потраживања предметне накнаде штете, код чињенице да је штета настала 21.5.1999. године и да је петогодишњи (објективни) рок застарјелости истекао 21.5.2004. године, а тужба је поднесена 21.7.2005. године. Из ових разлога захтјев тужитеља је одбијен као неоснован.

Одлучујући о жалби тужитеља другостепени суд је прихватио чињенична утврђења и правне закључке првостепеног суда, оцјењујући неоснованим жалбени приговор да су рокови застарјелости тужитељу почели тећи 2003. године када су му враћене у посјед његове некретнине закључио, да је тужитељ за штету и починиоца сазнао у јулу/августу 1999. године (јер је у исказу, саслушан као парнична странка потврдио да је тада је долазио у К. и да је видио да је кућа изгорјела) и да је стога субјективни рок застарјелости протекао у јулу/августу 2002. године, па како је тужбу подио 21.7.2005. године, тај суд је закључио да је тужба тужитеља поднесена по наступању субјективног рока застарјелости потраживања. Стога је, прихватајући ваљаним разлоге првостепеног суда и у погледу одлуке о истакнутом приговору тужене у погледу недостатка пасивне легитимације оцијенио, да наводи жалбе истакнути у том правцу нису од значаја за правилност побијане пресуде а да наводи да је првостепени суд починио повреде одредаба парничног поступка на које је указано у жалби (члан 8., 123. и 191. став 4. ЗПП), нису основани.

Одлука другостепеног суда је правилна и законита.

Напуштена имовина је ступањем на снагу Закона о кориштењу напуштене имовине („Службени гласник Републике Српске“ број 3/96 и 21/96, даље: ЗКНИ) према одредби члана 3. овог Закона, прешла на заштиту и управљање Републике Српске која се остварује путем Министарства за избјеглице и расељена лица Републике Српске. Органи тужене су били овлаштени да у складу са чланом 6., 11. и 15. ЗКНИ додијеле на привремено кориштење избјеглицама и расељеним лицима некретнине које су власници односно носиоци права кориштења напустили.

У конкретном случају тужитељ је због ванредних околности напустио породичну кућу у мају 1993. године. У чињеничним наводима тужбе он наводи, да је предметна породична кућа, на темељу члана 6. ЗКНИ, додијелена Н.В., која је са породицом избјегла из Г., РХ. Из чињенице да су рјешењем надлежног органа тужене предметне некретнине додијелене на привремено кориштење Н.В. која их је користила у вријеме настанка пожара и проузроковања штете, не може се извести закључак да је тужена одговорна за насталу штету, како то погрешно сматра тужитељ.

За одговорност тужене за накнаду ове штете, поред осталих претпоставки, потребно је утврдити противправност тужене и постојање узрочне везе између штетне радње и штете (члан 154. став 1. у вези са чланом 158. Закона о облигационим односима "Службени лист СФРЈ", број 29/78, 39/85 и 57/89, те "Службени гласник Републике Српске" број 17/93, 3/96, 39/03 и 74/04, даље: ЗОО). Тужена је, додјељујући кућу тужитеља на

привремено кориштење избјеглицама и расељеним лицима, поступала у складу са Законом (ЗКНИ) па у томе нема њене противправности, како и сам тужитељ, позивом на одредбу члана 6. тог закона наводи у тужби. У таквом поступању тужене не постоји правно релевантна узрочна веза између додјелјивања наведених некретнина на привремено кориштење избјеглицама и расељеним лицима и настале штете јер је та радња тужене, законита. Зато је правилан закључак нижестепених судова да тужитељ није у складу са одредбом члана 127. и 123. ЗПП доказао чињенице од којих зависи постојање основа одговорности тужене (члана 172. у вези са чланом 154. и 158. ЗОО) за штету коју је тужитељ претрпио.

Правилно су нижестепени судови на утврђено чињенично стање примијенили материјално право када су тужбени захтјев тужитеља одбили као неоснован и због застарјелости потраживања, на коју се тужена позвала.

Према одредби члана 376. став 1. ЗОО потраживање накнаде штете застаријева за три године од када је оштећени дознао за штету и лице које је штету учинило. Ставом 2. овог члана прописано је да у сваком случају ово потраживање застаријева за пет година од када је штета настала.

Тужитељ је, према утврђењу нижестепених судова, за штету и за обим штете која је настала 21.5.1999. године сазнао у јулу/августу 1999. године што је и сам потврдио у свом исказу приликом саслушања у својству парничне странке наводећи, да је тада видио да је кућа „готално изгорјела, да је долазио у К. 1997. и 1998. године ради поврата имовине и да је тада утврдио да, на основу рјешења Министарства, кућу користи Н.В. са својом породицом“. Дакле, тада је сазнао за лица која користе некретнине и за чињеницу да су им некретнине додијелене на привремено кориштење на темељу рјешења Министарства за избјеглице и расељена лица, по ком основу тужитељ у овој парници тражи накнаду штете од тужене. Рачунајући трогодишњи (субјективни) рок од јула/августа 1999. године исти је истекао у јулу/августу 2002. године а тужитељ је тужбу поднио 21.7.2005.године, тј. по истеку овога рока (члан 376. став 1. ЗОО).

Када би се и прихватила тврдња ревизије тужитеља да је за штету сазнао даном увођења у посјед предметних некретнина на основу записника Министарства од 5.6.2003. године, која тврдња не произлази из чињеничног утврђења нижестепених судова и у том случају би приговор тужене о застарјелости потраживања био основан, због протеча петогодишњег (објективног) рока из члана 376. став 2. ЗОО. Наиме, како се објективни рок застарјелости потраживања накнаде штете примјењује тек кад субјективни рок истиче изван петогодишњег рока, што би у наведеној ситуацији био случај, тврдња ревизије тужитеља да се рок застарјелости потраживања има рачунати од дана када су му враћене у посјед предметне некретнине (5.6.2003. године) није могла исходити другачију одлуку, јер би и у том случају, рачунајући почетак рока застарјелости од 21.5.1999. године, као дана настанка штете (члан 376. став 2. ЗОО) објективни рок застарјелости истицао 21.5.2004. године, па како је тужба поднесена 21.7.2005. године и у том би случају тужба била поднесена по наступању застарјелости потраживања.

Према одредби члана 360. ЗОО застарјелошћу престаје право захтијевати испуњење, а наступа кад истекне последњи дан законом одређеног времена у оквиру ког повјерилац (овдје тужитељ) није вршио своје право, а ако се онај на коме лежи обавеза испуњења (овдје тужена) позива на застарјелост, што је тужена у конкретном случају учинила.

Како је приговор застарјелости потраживања материјално правни приговор његово истицање од стране тужене води одбијању тужбеног захтјева, па су нижестепени судови правилно примијенили материјално право када су захтјев тужитеља одбили као неоснован.

Супротно наводима ревизије нижестепени судови су проведене доказе оцијенили на начин прописан одредбама члана 8. ЗПП.

Остали наводи ревизије нису од утицаја на правилност и законитост побијане пресуде.

Према изложеном, побијана пресуда нема недостатака на које се указује у ревизији, а ни оних на које овај суд у смислу одредбе члана 241. ЗПП пази по службеној дужности. Зато је ревизија тужитеља одбијена као неоснована примјеном одредби члана 248. истог Закона.

Предсједник вијећа
Биљана Томић

За тачност отправка овјерава
Руководилац судске писарнице
Амила Подрашчић